

MILJÖUTSKOTTETS BETÄNKANDE 10/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av miljöskyddslagen och avfallslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 31 maj 2005 en proposition med förslag till lagar om ändring av miljöskyddslagen och avfallslagen (RP 69/2005 rd) till miljöutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Oili Rahnasto, miljöministeriet
- forskare Seija Linnanmäki, Museiverket
- enhetschef Kaija Kallio-Mannila och överinspektör Timo Seppälä, Finlands miljöcentral.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att miljöskyddslagen får de bestämmelser om behörig myndighet och dess uppgifter som krävs för genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering och om ändring av direktiv 1999/13/EG.

Finlands miljöcentral åläggs att sköta behandlingen av de ansökningar om undantag som av-

ses i direktivet samt att ansvara för övervakning av att bestämmelserna följs.

Regeringen föreslår att miljöskyddslagen och avfallslagen dessutom kompletteras med bestämmelser om allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön. Ändringarna föranleds av genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG.

Lagarna avses träda i kraft den 30 oktober 2005.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet förslaget behövligt och lämpligt. Utskottet tillstyrker lagförslagen med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Ändringarna är nödvändiga för det nationella genomförandet av direktivet om rätt till deltagande¹ och produkt-VOC-direktivet². I och med att direktivet om rätt till deltagande införlivas i vår nationella lagstiftning kompletteras bestämmelserna om samråd i miljöskyddslagen och avfallslagen på behörigt sätt. Skyldigheten att informera allmänheten om rikstäckande planer och program elektroniskt över Internet ger allmänheten bättre möjligheter att medverka i beslutsprocessen kring miljöfrågor.

Produkt-VOC-direktivet föreskriver om tillåtna organiska lösningsmedel som får användas i vissa färger och lacker samt vid fordonsreparationslackering och om märkning av produkterna. Direktivet medger medlemsstaterna rätt att bevilja undantag från bestämmelserna för restaurering och underhåll av byggnader och gamla fordon om de behöriga myndigheterna anser dem vara av särskilt historiskt och kulturellt värde.

Enligt uppgifter till utskottet har Finland större behov att avvika från direktivet än vad som tidigare förutsatts. I Finland har det använts mycket trä, i synnerhet mjuka träslag, i byggnader. Dessutom måste det beaktas att vi i Finland har använt mycket zinkad plåt. Träbeklädningen i äldre byggnader kräver färger som andas, alltså ofta lösningsmedelsbundna färger. Latexfärger har dessutom ofta egenskaper som gör att de inte lämpar sig så väl för restaurering eller underhåll av gamla byggnader.

Eftersom undantagsförfarandet måste tillämpas i större omfattning än beräknat måste normgivningsbemyndigandet i 17 a § i det första lagförslaget preciseras. Enligt förslaget får undantag beviljas för produkter som används för restaurering och underhåll av byggnader och gamla fordon med ett särskilt historiskt och kulturellt värde. I Finland har vi inte entydigt lagt fast vad som avses med byggnader med särskilt historiskt och kulturellt värde. Därför krävs det närmare bestämmelser i förordning. I förordningen föreslås att 1) byggnader och områden som är märkta med skyddsbezeichnung i detaljplanen, 2) objekt som är avsatta som byggnadsskyddsområde i detaljplanen, 3) objekt som är skyddade genom byggnadsskyddslagen (60/1985), kyrkolagen (1054/1993), lagen om fornminnen (295/1963) eller förordningen om skydd för staten tillhöriga byggnader (480/1985), 4) objekt som finns införda på världsarvslistan, 5) objekt som vid rikstäckande, regionala eller lokala inventeringar betecknas som byggnadshistoriskt eller kulturellt värdefulla, 6) objekt som har fått understöd för restaurering av byggnader eller understöd för vård av byggnadsarvet och 7) andra med dessa jämförbara objekt som har ett särskilt historiskt och kulturellt värde ska ingå i en förordning.

Utskottet påpekar att listan ovan bör ingå i en förordning för att undantagsförfarandet inte ska bli onödigt tungrovt eller lämna rum för tolkning. Samtidigt menar utskottet att det är orationellt att byggnader med ett historiskt och kulturellt värde läggs fast i miljöskyddslagen och miljöskyddsförordningen och inte i lagstiftningen om byggnadsskydd. Det måste framgå tydligt att listan i detta sammanhang bara har ett begränsat tillämpningsområde och att en samlad definition bör ingå i lagstiftningen om byggnadsskydd.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön och om ändring, med avseende på allmänhetens deltagande och rätt till rättslig prövning, av rådets direktiv 85/337/EEG och 96/61/EG.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/42/EG om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering och om ändring av direktiv 1999/13/EG.

Samtidigt påpekar utskottet att det inte finns någon samlad information om skyddade byggnader i vårt land. Det finns visserligen regionala inventeringar, men ingenting på riksnivå. Det finns också en hel del användbar information om värden av byggnadsarvet, men också den informationen är utspridd över många aktörer och deras material. Följaktligen skyndar utskottet på en sammanställning av den befintliga informationen om skyddade objekt och värden av byggnadsarvet och påpekar att informationen ska finnas tillgänglig i användbar form.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår miljöutskottet

att lagförslag 2 godkänns utan ändringar och

att lagförslag 1 godkänns i enlighet med propositionen men 17 a § med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

Lagförslag 1

17 a §

Beviljande av undantag i vissa fall

Finlands miljöcentral kan på ansökan bevilja undantag gällande köp eller försäljning av en bestämd mängd av en produkt vars halt av flyktiga organiska föreningar inte motsvarar gränsvärdena i statsrådets förordning om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/42/EG om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering och om ändring av direktiv 1999/13/EG. Undantag kan beviljas för produkter som används för restaurering och underhåll av byggnader och gamla fordon som har ett särskilt historiskt och kulturellt värde. *Genom förordning av statsrådet föreskrivs det närmare vilka objekt med ett särskilt historiskt och kulturellt värde i fråga om vilka ett ovan nämnt undantag kan beviljas.*

(2 mom. som i RP)

Helsingfors den 23 september 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pentti Tiusanen /vänst
vordf. Heidi Hautala /gröna
medl. Christina Gestrin /sv
Susanna Haapoja /cent
Rakel Hiltunen /sd
Tuomo Hänninen /cent
Inkeri Kerola /cent
Kari Kärkkäinen /kd

Jouko Laxell /saml
Heikki A. Ollila /saml
Eero Reijonen /cent
Satu Taiveaho /sd
Unto Valpas /vänst
Ahti Vielma /saml
Pia Viitanen /sd
ers. Oras Tynkkynen /gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.